

Het belang van voorlezen en zelf lezen voor kinderen en adolescenten

Meta-analyse van het verband tussen (voor)leeservaring en leesvaardigheid

– Dr. Suzanne E. Mol, Universiteit Leiden (2022)

Onderzoeksvragen

1. Hoe sterk is het verband tussen de voorleeservaring van ouders en de woordenschat en ontluikende geletterdheid van peuters en kleuters?
2. Hoe sterk is het verband tussen de leeservaring van basis- en middelbare scholieren en hun woordenschat, leesvaardigheid en leesplezier?

Er zijn 12 studies verzameld over de voorleeservaring van 1.373 peuters en kleuters, en 32 studies over de leeservaring van 4.965 basis- en middelbare scholieren. De studies zijn verschenen tussen januari 2009 en januari 2022.

Aanleiding

Suzanne Mol en Adriana Bus lieten in 2011 zien dat de (voor)leeservaring van kinderen en adolescenten positief samenhangt met woordenschat en leesvaardigheid. De update van hun meta-analyse omvat 44 nieuwe studies, die zijn uitgevoerd met de boekherkenningslijst. Een boekherkenningslijst geeft inzicht in de ervaring van ouders en kinderen met boeken en is een goede indicator van (voor)leesgedrag.

Uitkomsten

Voorlezen van boeken

Naarmate ouders meer voorleeservaring hebben, maken hun jonge kinderen een grotere kans op een:

- sterk verhoogd niveau van receptieve woordenschat;
- gemiddeld verhoogd niveau van expressieve woordenschat;
- licht verhoogd niveau van ontluikende geletterdheid en fonemisch bewustzijn.

Deze verbanden zijn vergelijkbaar in grootte als in de meta-analyse uit 2011 is gevonden.

Lezen van boeken

Naarmate basis- en middelbare scholieren meer leeservaring hebben, maken zij een grotere kans op een:

- sterk verhoogd niveau van woordenschat, begrijpend lezen en woordherkenning;
- gemiddeld verhoogd niveau van pseudowoordherkenning en basisvaardigheden van lezen;
- gemiddeld verhoogd niveau van plezier in lezen.

De verbanden voor taal- en leesvaardigheid zijn vergelijkbaar in grootte als in de meta-analyse uit 2011. Leesplezier is alleen in de meta-analyse uit 2022 in kaart gebracht.

“
**Boeken
(voor)lezen speelt
een positieve
rol in de taal- en
leesvaardigheid**”

Conclusie

De resultaten van de meta-analyses uit 2011 en 2022 leggen een sterk fundament onder het bevorderen van het lezen. De verbanden tussen zowel het leesgedrag en de taal- en leesvaardigheid als het leesgedrag en het leesplezier zijn positief. Dit kan betekenen dat kinderen die vaak boeken lezen er vaardiger in worden en er meer plezier in hebben. Het is eveneens mogelijk dat vaardige lezers vaker en met meer plezier lezen.

Uit ander onderzoek blijkt dat kinderen een basis aan leesvaardigheid nodig hebben voordat het zelfstandig lezen van boeken hun leesvaardigheid versterkt. Ouders kunnen meebouwen aan deze basis door van jongs af aan voor te lezen. In het onderwijs is het van belang om leerlingen expliciete én motiverende leesinstructie te geven en ze te begeleiden bij het kiezen van passende boeken. Stichting Lezen ondersteunt ouders en leraren met BoekStart en de Bibliotheek *op school*, kennis en met praktische handvatten over lezen en leesbevordering.

Verder lezen Lees de samenvatting of het hele rapport *Het belang van voorlezen en zelf lezen voor kinderen en adolescenten* www.lezen.nl.